

สรุป องค์กรความรู้เรื่อง “การขอตำแหน่งวิชาการและการเผยแพร่ผลงานวิชาการ”

โดย ศ.ดร.วรารณณ์ จรรยาประเสริฐ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กิจกรรม KM ครั้งที่ 3 ประจำปี 2559

วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ณ ห้อง s208 อาคาร บร.5 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

หัวข้อ การขอตำแหน่งทางวิชาการ

การขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยอ้างอิง ประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาตำแหน่งแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับประมวลรวม ฉบับที่ 2-ฉบับที่ 10)

คุณสมบัติเรื่องอายุงาน

1. ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ต้องมีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ประจำมา

- วุฒิ ป.ตรี ทำงานมาไม่น้อยกว่า 9 ปี

- วุฒิ ป.โท ทำงานมาไม่น้อยกว่า 5 ปี

- วุฒิ ป.เอก ทำงานมาไม่น้อยกว่า 2 ปี

2. ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ต้องดำรงตำแหน่งเป็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มาไม่น้อยกว่า 3 ปี

3. ตำแหน่งศาสตราจารย์ ต้องดำรงตำแหน่งเป็น รองศาสตราจารย์ มาไม่น้อยกว่า 2 ปี

โดยวิธีปกติจะกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิ (เรียก “reviewer”) จำนวน 3 ท่าน ต้องผ่านจำนวน 2 ใน 3 แต่กรณีพิเศษจะใช้ reviewer 5 ท่าน ต้องผ่าน 4 ใน 5

การขอตำแหน่งกรณีวิธีพิเศษ เป็นการขอตำแหน่งทางวิชาการที่อายุงานยังไม่ถึงตามกำหนด

1) คุณสมบัติเรื่องภาระงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (วิธีปกติ)

- มีชั่วโมงการสอน ไม่น้อยกว่า 180 ชั่วโมงทำการต่อปีการศึกษา ทั้งนี้ต้องมีภาระงานไม่น้อยกว่า 1,380 ชั่วโมงต่อปี
- ผลการสอนต้องอยู่ในระดับ “ชำนาญ”

- เอกสารประกอบการสอน มีคุณภาพ “ดี”
- มีจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

รองศาสตราจารย์ (วิธีปกติ)

- มีชั่วโมงการสอน ไม่น้อยกว่า 180 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา ทั้งนี้ต้องมีภาระงานไม่น้อยกว่า 1,380 ชั่วโมงต่อปี แต่ไม่เกิน 1,610 ชั่วโมงต่อปี
- ผลการสอนอยู่ในระดับ “ชำนาญพิเศษ”
- เอกสารประกอบการสอน มีคุณภาพแบบ “ดี”
- มีจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

ศาสตราจารย์ (วิธีปกติ)

- มีชั่วโมงการสอน ไม่น้อยกว่า 180 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา ทั้งนี้ต้องมีภาระงานไม่น้อยกว่า 1,380 ชั่วโมงต่อปี
- ผลการสอนต้องได้ระดับ “เชี่ยวชาญ”
- มีจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

การเทียบชั่วโมงภาระงานเป็นหลักเกณฑ์ของแต่ละสถาบัน

- การสอนในระดับปริญญาตรี 1 ชั่วโมง เทียบชั่วโมงทำการ 3 ชั่วโมง
- การสอนในระดับปริญญาโท 1 ชั่วโมง เทียบชั่วโมงทำการ 6 ชั่วโมง
- ชั่วโมงปฏิบัติการ 1 ชั่วโมง เทียบชั่วโมงทำการ 1.5 ชั่วโมง

2) คุณสมบัติเรื่องผลงานทางวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (วิธีปกติ)

แบบที่ 1

1. มีผลงานวิจัย หรือ ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น อย่างน้อย 2 เรื่อง/ชิ้น และอย่างน้อย 1 เรื่อง/ชิ้น มีคุณภาพ “ดี” และ
2. มีบทความทางวิชาการ หรือหนังสือ หรือตำรา อย่างน้อย 1 เรื่องมีคุณภาพ “ดี”

แบบที่ 2

งานวิจัย อย่างน้อย 3 เรื่อง และอย่างน้อย 2 เรื่อง มีคุณภาพ ”ดี”

หมายเหตุ

1. งานวิจัยที่นำมายื่นต้องไม่ใช่งานวิจัยที่ใช้สำเร็จการศึกษาระดับป.โท หรือ ป.เอก
2. กรณีตำราเรียนจำนวนหน้าไม่ใช่หลักใหญ่ในการพิจารณาแต่วิทยากรแนะนำว่าควรมี 10 หน้าขึ้นไป
3. กรณีที่เป็นบทหนึ่ง (chapter) ในหนังสือให้มีการอ้างอิงงานวิจัยของผู้ขอตำแหน่งที่ได้มีการ review มาแล้วในหนังสือ สามารถใช้ได้ แต่ต้องมีการอ้างอิงเกิน 50%

รองศาสตราจารย์ (วิธีปกติ)

แบบที่ 1

1. มีผลงานวิจัย หรือผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น อย่างน้อย 3 เรื่อง/ชิ้น และอย่างน้อย 1 เรื่อง/ชิ้น มีคุณภาพ ”ดี” และ
2. มีบทความทางวิชาการ (scholarly article หรือ learned article) ที่เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติในฐานข้อมูลที่มี impact factor หรือหนังสือ หรือตำรา อย่างน้อย 1 เรื่อง มีคุณภาพ ”ดี”

แบบที่ 2

1. งานวิจัย อย่างน้อย 5 เรื่อง และอย่างน้อย 3 เรื่อง มีคุณภาพ ”ดีมาก”

ศาสตราจารย์ (วิธีปกติ)

แบบที่ 1

1. งานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น อย่างน้อย 5 เรื่อง/ชิ้น และอย่างน้อย 1 เรื่อง/ชิ้น เผยแพร่ในวารสารวิชาการที่มีฐานข้อมูลระดับนานาชาติ มีคุณภาพ ”ดีมาก” หรือ
2. งานวิจัยร่วมกับบทความทางวิชาการ (scholarly article หรือ learned article) ที่เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติในฐานข้อมูลที่มี Impact factor จำนวนและคุณค่าเทียบเท่า งานวิจัย และ
3. ตำราหรือหนังสือ อย่างน้อย 1 เล่ม ที่มีคุณภาพ ”ดีมาก”

แบบที่ 2

1. งานวิจัยอย่างน้อย 5 เรื่อง และอย่างน้อย 2 เรื่อง เผยแพร่ในวารสารวิชาการที่มีฐานข้อมูลระดับนานาชาติและอย่างน้อย 1 เรื่อง มีคุณภาพ "ดีเด่น" หรือ
2. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นอย่างน้อย 1 เรื่อง และคุณค่าเทียบเท่างานวิจัยตามข้อ 1 หรือ
3. ตำรา หรือ หนังสือ อย่างน้อย 1 เล่ม มีคุณภาพ "ดีเด่น"

ศาสตราจารย์ (วิधिพิเศษ)

- คุณสมบัติไม่ครบตามวิधिปกติ หรือเสนอขอตำแหน่ง ชำมชั้น หรือเปลี่ยนแปลงสาขาวิชา
- ผลงานทางวิชาการเฉพาะแบบที่ 1 และมีคุณภาพ "ดีเด่น"

ข้อเสนอแนะผลงานทางวิชาการที่ใช้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

1. ต้องการงานวิจัย ผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 2 เรื่อง แนะนำทำ International paper 1 เรื่อง ก็สามารถใช้ได้แล้ว และไม่จำเป็นต้องเป็นวารสารต่างประเทศ เป็นวารสารของไทยที่อยู่ในฐานข้อมูลมาตรฐาน เช่น วารสารของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. บทความวิชาการ หรือหนังสือ หรือตำรา แนะนำบทความทางวิชาการ 1-2 เรื่อง ภาษาไทย/อังกฤษ

รองศาสตราจารย์

1. งานวิจัย ผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 เรื่อง แนะนำทำ International paper 2 เรื่อง
2. หนังสือ หรือตำรา อย่างน้อย 1 เล่ม

ศาสตราจารย์

1. งานวิจัย ผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 5 เรื่อง แนะนำทำ International paper 5 เรื่อง
2. หนังสือ หรือตำรา 1-2 เรื่อง แนะนำทำหนังสือ 1 เล่ม ที่อ้างอิงงานวิจัยของผู้เสนอขอตำแหน่ง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. การส่งงานวิจัยให้ส่งน้อยแต่เป็นผลงานที่มีคุณภาพจะดีกว่าส่งในปริมาณมาก
2. ใช้วิธีของงานวิจัยให้ได้ดีเด่นเก็บไว้ก่อนแล้วจึงมาทำตำราต่อไป
3. การจะขอตำแหน่งศาสตราจารย์ได้ ให้ดูว่ามีคน Citation มากพอสมควร
4. เกณฑ์ ดีมาก ดีเด่น สามารถดูในระเบียบของ กพอ.

การเตรียมตัวขอตำแหน่งทางวิชาการ

1. ศึกษารายละเอียดและประกาศที่เกี่ยวข้อง
2. จัดเตรียมเอกสาร ให้แยกหมู่ตาม ก.พ.อ. คือ งานสอน วิจัย บริการ บริหาร และงานอื่นๆ บางครั้งงานบริการ งานบริหารอาจจะคาบเกี่ยวกัน อาจจะเก็บรวมไว้ก่อน อาจจะใช้ MS Excel เก็บข้อมูลไว้
3. การเผยแพร่ผลงานวิชาการ ให้เลือกวารสารที่ดีเป็นที่ยอมรับ ให้เก็บหลักฐานการมีส่วนร่วมไว้ตั้งแต่ต้น มีการแบ่งสัดส่วนชัดเจนพร้อมกับการเซนต์กำกับไว้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์สัตว์จะต้องมีหนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรม (Ethics) ทุกชิ้นงาน
4. ขอรับการประเมินการสอน ทำในกรณีเตรียมหลักฐาน กพอ. ไว้อย่างดีแล้ว ทางมหิดลใช้ผลงานปีต่อปี ทางธรรมศาสตร์สามารถใช้งานปีก่อนหน้าได้
5. จัดเตรียมเอกสารขอรับการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการ (กพอ.03 ปรับปรุง/2)
6. การยื่นขอตำแหน่งวิชาการ/การติดตามผล

การเขียนแบบแสดงหลักฐานการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ เพื่อแสดงสัดส่วนในงานวิจัย หน้าที่ความรับผิดชอบ ผู้ขอต้องเป็นผู้ดำเนินการวิจัยหลัก (สามารถใช้หลายงานวิจัยได้แต่ต้องรวมให้ได้สัดส่วน 50% ซึ่งทั้งหมดต้องได้ระดับดีทั้งหมด แต่วิธีดังกล่าวจะไม่แนะนำ) ในการเขียนหน้าที่ความรับผิดชอบ ผู้ดำเนินการวิจัยหลักจะต้องเป็นผู้ออกแบบงานวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลทั้งหมด ในส่วนนี้ทางมหาวิทยาลัยมหิดลจะมีฟอร์มในรูปแบบทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการวิจัยมีสัดส่วนและรูปแบบตามที่ได้แจ้งไว้จริง

ถาม-ตอบ ส่วนที่ การขอตำแหน่งวิชาการ

1. ชั่วโมงภาระงานต้องไม่เกิน 1,380 ชั่วโมงต่อปี : โดยปกติทางคณะจะเป็นผู้ดูแลตรวจสอบ ถ้าชั่วโมงเกินก็ให้เลือกส่งเฉพาะบางส่วนที่จำเป็นและอยู่ในขอบเขต สิ่งที่ต้องคำนึงคือชั่วโมงไม่พอ

2. ถ้าเป็นการเขียนบทความวิชาการ ลงในวารสารบทความวิชาการโรงพยาบาล หรือบทความวิชาการเพื่อให้ผู้อื่นมาเก็บคะแนน CPE : การทำบทความที่สามารถใช้เก็บคะแนน CPE นี้เป็นสิ่งที่แสดงว่าเป็นผลงานทางวิชาการ แต่การนำตีพิมพ์ในวารสารนั้นจำเป็นต้องตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการไม่ใช่วารสารทั่วไป ตัวอย่างคืออย่างลงวารสารบริษัทผู้ผลิต วารสารดิฉัน
3. เทคนิคการจัดสรรเวลา : วิธีจัดสรรเวลาคือเราต้องมีความมุ่งมั่น มีวินัยในตัวเอง ตัวอย่างเช่น 1 อาทิตย์ต้องอ่าน 2-3 paper ก็ต้องทำให้ได้และสม่ำเสมอ ในช่วงว่างจากกิจวัตรประจำวันก็สามารถอ่านงานได้ การทำบทความวิชาการหรืองานวิจัยเป็นงานที่ต้องเขียนหนังสือมาจึงนำเครื่องคอมพิวเตอร์แบบ Notebook หรือ Netbook มาใช้ในการทำงาน เช่น ในเวลาพาบุตรไปว่ายน้ำช่วงรอก็สามารถทำงานได้ โดยเปิด Notebook ขึ้นมาพิมพ์งานเป็นต้น ใช้วิธีเก็บไว้ทีละ chapter จึงเห็นว่าไม่มีอะไรที่ทำไม่ได้ สิ่งสำคัญต้องมี 1) ความเก่ง 2) ความมุ่งมั่น 3) ดวง ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้ที่เริ่มต้นจะขาดความมุ่งมั่น
4. การขอตำแหน่งข้ามสาขา : ถ้าแน่ใจในสาขาที่จะทำต่อไปก็ให้กำหนดสาขาที่ขอตำแหน่งได้เลย ในช่วงผู้ช่วยศาสตราจารย์ถ้าไม่แน่ใจให้เลือกกว้างไว้ก่อน เช่น 1) Pharmaceutic เป็นได้ทั้ง Pharmaceutical Technology และ Manufacturing ถ้าไม่แน่ใจให้เลือกเป็น Pharmaceutic 2) กรณีที่เป็นสาขาที่คณะอื่นอ่านได้เช่น พฤษศาสตร์ หรือ จุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ก็สามารถมาอ่านได้ ซึ่งแนวทางในการคิดจะต่างกันอยู่บ้าง ก็ต้องใส่เป็นเภสัชศาสตร์ เมื่อขึ้นรองศาสตราจารย์แล้วต้องกำหนดแต่บางครั้งอาจจะใช้เภสัชศาสตร์ได้แต่จะตันหรือต้องเลือกเมื่อจะขอตำแหน่งศาสตราจารย์ดังนั้นจึงควรระบุ ไม่เช่นนั้นก็ต้องใช้วิธีพิเศษในการขอตำแหน่งซึ่งจะยุ่งยากมากขึ้น
5. Paper งานวิจัยมีระยะเวลาอายุหรือไม่ : 1) paper ที่ขอผู้ช่วยศาสตราจารย์ ใช้เมื่อไหร่ก็ได้ 2) ส่วนที่ใช้ขอรองศาสตราจารย์ จะไม่นับ paper ที่ใช้ขอผู้ช่วยศาสตราจารย์และสามารถนับย้อนหลังได้ 3 ปี
6. กรณีมี 3 ชิ้นงานและมีสัดส่วนการมีส่วนร่วมในผลงานรวมกันได้ 50% : สามารถใช้ได้แต่ผลงานทุกชิ้นจะต้องผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ เช่น รองศาสตราจารย์ ทุกชิ้นงานจะต้องอยู่ในเกณฑ์ “ดี” ทุกชิ้นงานและเป็นเรื่องที่อยู่ในแนวเดียวกัน
7. กรณี paper accepted แต่ยังไม่ตีพิมพ์ สามารถยื่นขอได้หรือไม่ : เมื่อ accept แล้วได้ค่า DOI ก็ สามารถยื่นขอได้ ทางมหาวิทยาลัยมหิดลจะนับที่วันตีพิมพ์จริงคือจะได้ตำแหน่งทางวิชาการ ณ วันที่ตีพิมพ์จริง